

Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Overbetuwe

Betreft : BKP Park "Lingezegen"
Datum Commissie : 24 oktober 2012

Geacht college,

Ons is gevraagd om een reactie te geven op het Beeldkwaliteitsplan "Park Lingezegen". Graag voldoen wij aan dat verzoek.

Bevindingen

Voor park Lingezegen is, in aanvulling op de landschappelijke en stedenbouwkundige onderleggers en kaders, nu ook een kwaliteitskader voor de bebouwing opgesteld. Twee leden van de commissie, Gerard Derks en Willem van Oorschot, hadden betrokkenheid in de projectgroep van de parkorganisatie, die dit kwaliteitskader inhoudelijk begeleidde. Namens de commissie ruimtelijke kwaliteit van Overbetuwe hebben zij inbreng gehad. Het kwaliteitskader, de begeleiding ertoe en de doelstelling zijn door beiden toegelicht.

De commissie waardeert dit kwaliteitskader, dat op een robuuste wijze richting geeft aan de hoge ambities die nodig zijn om dit park ook daadwerkelijk tot een herkenbaar landschapspark te laten groeien. De lange termijn dat dit proces zal vragen, de enorme variëteit in bebouwing en beelden van het bestaande landschap en de uitgestrektheid, verdeeld over 2 gemeenten, maken dit tot een complexe opgave.

Ondanks de waardering voor deze bruikbare en (toch nog) vrij compacte nota heeft de discussie in de commissie nog tot enkele opmerkingen en aandachtspunten.

Er wordt aandacht gevraagd voor ontwikkelingen die een cultuurhistorische betekenis kunnen hebben. Bijvoorbeeld als op een locatie een gebouw heeft gestaan, ooit een bijzonder gebruik is gebezigd of anderszins een cultuurhistorische betekenis kan worden achterhaald. Begrepen wordt dat het kwaliteitskader specifiek bedoeld is als een nieuwe 'laag', aansluitend op het best herkenbare bebouwingsprincipe dat zich thans laat lezen ('wederopbouw'), die op termijn het bijzondere, onderscheidende beeld van het landschapspark moet dragen. Toch zijn er ook belangwekkende oudere cultuurhistorische aspecten die, zeker bij nieuwe ontwikkelingen, mede tot inspiratie kunnen dienen.

De commissie meent dat het inpassen van duurzaamheid in het beeld nadrukkelijker zou moeten worden aangezet. Dit onderdeel verdient ook een eigen paragraaf, niet alleen bij de kleine bouwwerken op blz. 57. Gebrek aan integratie van duurzame technieken in het ontwerp kan de hoge beeldambitie ondermijnen, waarbij wordt opgemerkt dat een aantrekkelijk beeld niet uitnodigt tot wijzigen en daarmee een duurzaamheidsaspect van belang is.

Op blz. 55 van het Intermezzo over woerden wordt terecht gesteld dat het vergroten van een woord in het algemeen ongewenst is. De commissie merkt op dat de hoogteverschillen met het omringende land doorgaans klein zijn en de woerden, als oude woonplaatsen op zichzelf hoge cultuurhistorische waarde hebben. Daarom wordt voorgesteld om het vergroten van een woord of het toevoegen van hoogte in het geheel tegen te gaan. Als een uitbreiding van een bestaand erf te groot of het beeld te veel beïnvloed wordt, zou deze uitbreiding buiten de

woerd plaats moeten vinden.

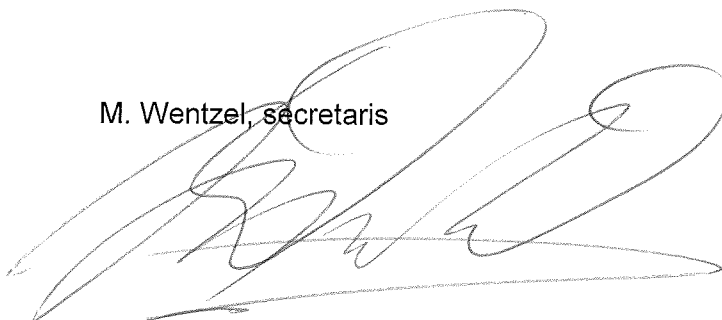
Vraagtekens worden gezet bij het principe om nieuwe bebouwing op de rand te plaatsen. Het op zich boeiende beeld op blz. 54 gaat in dit verband niet goed op, omdat dat een zeer kunstmatige verhoging laat zien. De woorden in Park Lingezegen zijn veel glooiender en veel minder uitgesproken. Dat betekent een veel minder goed afleesbaar beeld en eerder zelfs een vertroebeling van het beeld van de woerd.

De commissie meent dat bij de bebouwingsprincipes voor het hoofdgebouw van landgoederen meer nadruk zou moeten liggen op de 'kloekheid' van het hoofdvolume. Samengestelde volumes, zeker als die zijn samengesteld uit gelijkwaardige bouwdelen (zoals gesteld op blz. 64) dragen een groot risico in zich onvoldoende stevig te worden, waardoor het hoofdgebouw de gewenste hiërarchische betekenis niet kan waarmaken. Samenstellen dus alleen bij voldoende volume en aantoonbare 'kloekheid' van het geheel. De foto op blz. 65 (linksonder) is misschien wel bruikbaar als referentie voor metselwerk vlakken met gaten, maar weerspiegelt, in de ogen van de commissie, onvoldoende de verfijning die wederopbouwarchitectuur eigen is ('bunker'). Het is beter om van dit plaatje slechte een detailuitsnede te plaatsen. Overigens wordt de foto van Doornik op blz. 26 gezien als een bruikbaar beeld voor 'kloeke' wederopbouw.

Conclusie: De commissie meent dat, met inachtneming van het bovenstaande, dat dit kwaliteitskader een bruikbaar instrument kan zijn om de terecht voorgestane hoge beeldambities van de bebouwing ook waar te maken. Veel zal overigens afhangen van de wijze waarop bouwplannen worden begeleid. Dit zou in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming moeten gebeuren, iets wat een standaard WABO-procedure niet zomaar toelaat.

Namens de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit,

M. Wentzel, secretaris

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to M. Wentzel, the secretary mentioned in the text above.